

58. ročník krajské soutěžní
přehlídky amatérských divadel
TŘEŠŤSKÉ DIVADELNÍ JARO

21. 3. 2019 | cena 5 Kč

OKO 7

Dnes hrajeme:
Loupežnické kořeni

Dnes hrajeme:
Amant

Včerejší představení:
Bylo nás pět

Včerejší představení:
Tři na lavičce

Včerejší představení:
Skřivani už jen v Shakespearovi

Divadelní okénko:

Jak Pumpalíci snáší vejce

V období mezi pářením a snůškou, které trvá tři dny, je samec nejzranitelnější, neboť je tak těžký, že ho nohy neunesou. K přivedení potomků na svět potřebují Pumpalíci absolutní klid, proto nejvhodnější doba pro snášení vajec přichází v době divadelních prázdnin. Kožovitá vejce, která samec klade, mají velikost středního kulového blesku. Po naklazení se oba rodiče na vejcích střídají a zahřívají je. Vejce se zahříváním zvětšují a tvrdnou, až nastane fáze, kdy na nich musí sedět oba rodiče společně a není tedy nikdo, kdo by sháněl potravu. Správnou chvílí, kdy Pumpalíci opouštějí vejce, tedy určuje několik věcí: hlad rodičů, okolní teplota a um rodiče balancovat na

Pumpalík balancující na sneseném vejci.

vejci, protože Pumpalík, který z vejce spadne, už na něj znovu nikdy nevyšplhá. Spadnutím z vejce jejich úloha rodiče končí a se svými mládaty se potkají již jako partáky v lumpačení.

Výňatek z knihy O Pumpalících napsal a ilustroval P. P.

Sledujte aktuality na www.trestskedivadelnijaro.cz

67
1349–2019
Město Třešť'

**Třešťské
Divadelní
Jaro**

Bylo nás pět

Dětské divadelní studio Tyláček při DS Tyl Dačice / Karel Poláček

Připomínat dílo Karla Poláčka je záslužné

Dětský divadelní soubor Tyláček z Dačic přivezl do Třeště jevištní adaptaci slavného humoristického románu Karla Poláčka *Bylo nás pět*. Úprava pro jeviště i režie jsou dílem vedoucí souboru, paní Naděje Jahelkové, bývalé dačické knihovnice, nyní v důchodu. Tato úprava vznikla z potřeby propagovat dílo Karla Poláčka mezi návštěvníky – čtenáři dačické knihovny, potažmo i mezi žáky základních a středních škol a veřejností. Nevznikala jako regulérní divadelní představení.

Dětský divadelní soubor Tyláček je složen z herců jak dětských (a to i velmi malých dětí na hranici předškolního a školního věku) a dospělých. Práce s takto složeným kolektivem je velmi složitá, neboť obsahuje prvky dramatické výchovy, výchovy dramatem, i práci v duchu specifiky dětských divadelních kroužků a souborů a skutečných ochotnických divadel. Každá z jednotlivých vyjmenovaných činností má svá specifika a svoje nároky, a skloubit tohle všechno dohromady v jednom jevištním tvaru, je svým způsobem téměř vyloučeno. Existují ale dramatické předlohy, ve kterých jsou vedle rolí pro dospělé i dětské role. V takových případech, vybere-li režisér dětské představitele věkově takovým rolím odpovídající, mohou být na jevišti děti samy za sebe mezi dospělými, a pak je přítomnost dítěte na jevišti smysluplná.

Samotná dramatizace textu, který z hlediska nároků na literaturu svého žánru patří k tomu nejlepšímu, co lze v české literatuře nalézt, je problematická. Na jedné straně jí nelze upřít vhodný výběr ukázek z jednotlivých kapitol, na druhé straně však postrádá až na několik málo výjimek vytvoření dramatických situací.

Také parta pěti kluků, jejichž dětské zážitky jsou obsahem hry, tu nemá mnoho možností hrát buď samy sebe (což je v oblasti dětského divadla do určité věkové hranice vlastně podmínkou), ani hrát svůj vztah k dílu Karla Poláčka, respektive ke svým osobním předlohám (dramatickým osobám), a tím vytvořit skutečnou hereckou postavu.

Režie vyžaduje zejména v posledním obraze, který vychází ze závěru Poláčkovy knihy a pojednává o onemocnění hlavního dětského vypravěče děje Petra Bajzy, důsledné režijní oddělení světa reálného a světa Bajzových horečnatých snů, které jej zavedou až do Indie a ve kterých vystupují všechny postavy jeho dosavadního života v metaforických postavách indického maharádži a jeho sluhy a dalších a dalších. Tady jsou skutečně definovány obsahy postav a jejich vztahy, obsažené v celém díle.

Většina zdařilých dramatizací románu *Bylo nás pět* vznikala tak, že dramatizátoři (z mnoha lze uvést zdařilé pokusy Arnošta Goldflama a Ondřeje Lážňovského) je psali přímo na tělo jednotlivých herců či divadelních souborů.

Díváme-li se na tyláčkovskou inscenaci pod úhlem pohledu na divadelní tvar jako takový, má velké rezervy v režii, v hereckém provedení, v práci s prostorem, nicméně zohledníme-li složení souboru jako takové a výběr textu pro tento soubor, pak jsou to rezervy a problémy téměř neřešitelné.

Co na to diváci

- Moc jsem těšil na zpracování této knižní předlohy. A jsem rád, že se do toho soubor vůbec pustil.
- Mně se nejvíc líbili kluci z party mladého Bajzy. A vůbec všechny dětské role byly moc fajn.
- Kostýmy se povedly.
- Bavilo mě to.

Zejména pro děti v inscenaci účinkující je setkání s krásným jazykem, kterým je kniha napsána, velmi obohacující, nicméně bylo by na místě důsledné dodržování Poláčkova jazyka zejména v pasážích, kdy je text citován doslovně tak, jak je v prozaické podobě napsán.

Rozhodně však *Bylo nás pět* v podání souboru Tyláček zasluhuje velké poděkování za upozornění na literární dílo úctyhodných kvalit.

Ladislav Vrchovský

OKEM poroty:

Tři na lavičce

ZITA Zdechovice, Přelouč / Aldo Nicolaj

Tři úskalí na jedné lavičce

Divadelní hra Aldo Nicolaje *Tři na lavičce* je na českých jevištích už léta zabydlelá, protože nabízí působivé téma a hlavně skvělé herecké příležitosti pro tři herce seniorského věku. Do Třeště ji letos přivezl soubor ZITA Zdechovice, Přelouč.

Není to rozhodně hra snadná, co se jevištní realizace týče. Přináší hned několik rizik a je velká škoda, že souboru se bohužel nepodařilo nad nimi zvítězit.

První úskalí: forma hry je spíše rozhlasová. Mnoho příležitostí k akci a budování mizanscény nenabízí a stojí hlavně na jednání slovem. Pokud má být o čem hrát, je nutno se nespolehnout pouze na skrovný příběh, ale pečlivě, důsledně a detailně strukturovat, co se kdy, o které postavě zrovna dozvíme nového. Má-li hra mít alespoň nějaké napětí, musíme postavy poznávat postupně a herci musí najít způsob, jak a čím nás kdy alespoň trochu překvapit. Postavy v podání ZITY však moc této plasticity nenabídlly.

Druhé úskalí: děj hry je poměrně monotónní sám o sobě. Aby nebyla monotónní i inscenace jako taková, je potřeba důsledná práce s temporytmem, střihem, výrazné oddělování mikrosituací obsažených v jednotlivých obrazech. Představení Přeloučských ale plynulo jako klidná řeka bez vírů a jezů. Děj související s podzimem života k tomu samozřejmě svádí. Ale diváka to může uspávat.

Třetí úskalf: hra je poněkud sentimentální a svádí k sebedojímání na jevišti a citovému vydírání. Ubránit se tomu dá jedině důsledným a klidně až cynickým naplňováním všech komediálních příležitostí, k čemuž má nejvíc příležitostí hlavně mručovský Silvestr (ale nejen on). Není třeba se bát, že vyznění pak nebude dost závažné a katarze se nedostaví. Naopak. Smích diváka odzbrojí, aby ho pak tragická nota zasáhla o to víc a hlouběji.

Nemluvě o tom, že smích a dojetí jsou jen dvě strany téže mince – obojí je emoce a prožitek a nejúčinnější jsou právě spolu ve dvojici. Dnešní představení ale bohužel mnoho humoru nenabídlo, zato sentiment by se dal krájet. Účinek na diváka je pak paradoxně (viz Diderotův Divadelní paradox) často spíše sebeobrana a odtažitost než empatické podlehnutí. Tak snad příště.

Co na to diváci

- Moc se mi líbila scéna, která zůstala po celé představení nezměněná, což vůbec nevadilo, hezky se na to koukalo.
- Tragikomický příběh se smutným koncem. Velmi pročitěně zahráný.
- Inscenaci Tři na lavičce jsem na divadelním jaře viděla nedávno. Bylo zajímavé sledovat, jak se s ní vypořádal jiný soubor.

Kateřina Baranovská

Sledujte aktuality na
www.trestskedivadelnijaro.cz

Skřivani už jen v Shakespearovi

Zmatkaři, z. s., Dobronín / František Zborník

Stálíci na amatérské divadelní scéně je bezesporu divadelní soubor Zmatkaři z Dobronína. Na letošní Třeštské divadelní jaro přivezli telefonickou teatronovelu Skřivani už jen v Shakespearovi. Text, výrazné osobnosti českého amatérského divadla, Františka Zborníka, psal sám život. Inspirací a volnou předlohou hry autorovi byla Julie Hrušková, statečná žena, a její skutečný životní osud. V období po druhé světové válce velmi riskovala, když převáděla přes hranice občany ČSR prchající do americké vojenské zóny v Rakousku. Přes všechnu nepřízeň té doby prožila velmi silný milostný vztah. Zamílovala se do seržanta americké armády. Všehoschopná STB však na ni prostřednictvím agenta, jak už to bývalo - z okruhu jejích blízkých, připravila léčku. Následně pak, byla zatčena a odsouzena k mnoha letům vězení.

Autor František Zborník tento příběh předkládá skrze investigativní práci redaktora bulvárního plátku, pátrajícího po ztraceném dopisu, který nebyl nikdy doručen. Metody redaktorova postupu zahrnují široký arzenál manipulace, přetvářky, lži i nátlaku na křehké city. Příběh nás telefonickými rozhovory redaktora Lotra či Bureše /dle potřeby/ s Kornélií, vnučkou Julie a pisatelkou hledaného dopisu, převádí ze současnosti do příběhu lásky a zrady po druhé světové válce a zase zpět. Ve shodě s režisérem Ladislavem Valešem, laskavý autor ještě připsal

postavu, Scénická poznámka. Tato postava posloužila nejen jako posunovač místa času a děje, ale také jako rekvizitář a kulisák.

Hned na úvod si Zmatkaři diváka pěkně humorně načali obhajobou postavy Scénická poznámka (Ondřej Novotný) a promítnutím černobílého snímku z dílny maďarské kinematografie v hlavní roli s Ferenzem Múvésztekem (František Kunst). A pak už se odehrával režisérský koncert dvou dějových linií zinscenovaných přehledně v časové i příběhové rovině. Příběhy seržanta Franka, východňára Žiga, redaktora Lotra a emigrantky Julie i vnučky Kornelky si nijak nekonkurovaly. Divák se přesně orientoval, kde je kde, a kdo je kdo. Jen nepatrnou změnou v kostýmu a hlavně skvělou hereckou prací se Vladimír A. Mátl doslova jako lusknutím prstu převtěloval z postavy do postavy. Tereza

Fialová se svými ženskými postavami také naložila s talentem, elánem a expresí sobě vlastní. Za obě ženy divákům zhmotnila jejich příběh, který ač začal v letech těsně poválečných, stále zasahuje další a další generace. Jaké to je zjistit, že ten, který vás houpal na kolenou a dodával pocit, že jste středem všeho vesmíru, je lidská bestie? A kolik takových ještě bylo a je?

Co na to diváci

- Na dnešní představení jsem se těšil. Chvilku trvalo, než jsem se do toho dostal, ale pak jsem byl zasažen až dokonce. Vše jsem hercům věřil.
- Měla jsem husí kůži. Oproti včerejšímu představení mi zde těch pár sprostých slov nevadilo. Vcucli jste mě a nepustili. Děkuji.
- Skvělé herecké výkony, obzvláště uvěřitelné byly mužské role. Nezklamali jste.

Silné téma obtížnosti vyrovnání se s naší minulostí, stejně jako se společenským alibismem, v hledišti způsobilo nejednu husí kůži divákovi. Hlediště zasažené věrohodností všeho co se odehrálo, nešetřilo dlouhým potleskem.

Alena Veliká

Pokud byste se chtěli o osudu Julie Hruškové dovědět více, celý její příběh je zpracovaný na www.pametnaroda.cz

OKO zaostřuje na:

Dětský divadelní soubor Žirovnice

Soubor tvoří sedmnáctičlenná základna dětí ze základní školy ve věku 5-16 let. Každý rok přijde několik nových zájemců. Schází se jednou týdně od začátku školního roku v klubovně divadelního souboru. Loupežnické kořeny odehrály děti v přírodním divadle. Pro letošní sezónu by však soubor chtěl využívat prostory žirovnického kulturního domu. Nebyl by tak odkázaný pouze na teplé počasí a mohl pracovat a hrát během celého roku.

Sledujte aktuality na www.trestskedivadelnijaro.cz

67
1349-2019
Město Třešť'

**Třešťské
Divadelní
Jaro**

OKO představuje hru:

Loupežnické koření

Dětský DS Žirovnice / autor: Vlastimil Novák, Stanislav Oubram
pohádka / 60 minut bez přestávky

Pohádka Loupežnické koření je plná zvířátek a loupežníků. Zvířecí rodinka zažije dobrodružství s babičkou kořenářkou a prolhanou kukačkou. Vše zpestří partička loupežníků, kteří pod vedením náčelníka a kukačky nalíčí na zvířátka past, do které se sami chytí. V pohádce jsou veselé písničky, roztomilé kytičky a šikovní zajíci, kteří dovedou příběh do šťastného konce.

OKO zaostřuje na:

Ochotnický soubor Forbína, z. s. Jistebnice

Ochotnický soubor Forbína působí v Jistebnici nedaleko Tábora již přes 150 let. Za tu dobu se odehrálo více než 450 her. Většinou se jedná o komedie, klasické hry pro širší publikum a pohádky. Divadelní představení bývají odehrána nejčastěji přímo v Jistebnici a občas v blízkém okolí. Počet repríz jedné hry je od 3 do 10. Soubor má aktuálně asi 40 členů, aktivních ovšem podstatně méně.

OKO představuje hru:

Amant

Ochotnický soubor Forbína, z. s., Jistebnice / autor: Pavel Němec

komedie / 90 minut bez přestávky

Situáční komedie ze současnosti o tom, jak je důležité a někdy i náročné, vybrat správného ženicha.

Katka je na počátku své hudební kariéry, hlavně proto, že to chce její matka, učitelka hudby. Katce domů neustále chodí obdivné dopisy od jedné osoby. Matka jednou pozve tajného ctitele na sobotní oběd. Kateřina má však svého Radka, který je herec a kterého také pozvala na sobotní oběd. Co teď? Naštěstí je Radek skvělým hercem, celé akce se chopí a Amanta sehraje. Vše jde dobře do té doby, dokud se ve dveřích neobjeví opravdový Amant, pan Pavel.

Tehdy začne ta pořádná hra, kde se ukáže, jak jsou Radek s Katkou schopni improvizovat. Celou situaci ale zkomplikují nováček policejního sboru a zasloužilá skautka, kteří dotváří dynamický sextet plný vypjatých situací.

Na co se můžete těšit zítra?

22. 3. v 9.30 hod. **Stvoření světa**
hraje Divadelní soubor ZUŠ Jičín

22. 3. v 19.30 hod. **Lékařské tajemství**
hraje Ochotnický soubor Pozpátku, Říčany u Brna

Sponzoři a partneři Třeštského divadelního jara 2019:

Město Třešť

Kraj Vysočina

PODZIMEK
& SYNOVÉ

I C O M
transport a.s.

Amplus
pro Object

VHST
profesionální partnerství

SILO
WWW.CENTRUMSILO.CZ

LEIXA
VÝROBA
AUTOMATICKÝCH
DVEŘÍ
KRUŽÍK

TECHNICKÉ SLUŽBY TŘEŠŤ,
spol. s r. o.

EUROTECH
Třešť

DORR

FCC
Environment

E
JIHLAVSKÉ KOTELNY, s.r.o.

AGSERVIS
ZEMĚDĚLSKÁ TECHNIKA

ČESKÁ
spořitelna

Partneři festivalu:

Mediální partneři:

Vysočina
Český rozhlas

JIHLAVSKÉ LISTY

Vydalo: Město Třešť v nákladu 150 ks / Redakce OKA: TIC Třešť / Foto: Martin Čáp, archiv souborů
Sazba, grafika: Zdeněk Hajn